

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	Спеціальність 073 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс, семестр	Курс 3, семестр 6 – денна форма здобуття освіти Курс 2, семестр 4, курс 3, семестр 6 – заочна форма здобуття освіти
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	загальна кількість годин – 180 год.; кількість кредитів – 6, із яких: <i>Денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 32 год., практичних занять – 28 год. <i>Заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 22 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – екзамен
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Помаз Олександр , к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної. <i>контакти:</i> ауд. 488а, навчальний корпус № 4 e-mail: oleksandr.pomaz@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/pomaz-oleksandr-myhaylovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці, Менеджмент, HR-менеджмент
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації. <i>фахові:</i> СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. СК 18. Здатність ефективно управляти витратами та ризиками підприємства, організації, в т. ч. агропродовольчої сфери. СК 19. Здатність формувати систему екологічного менеджменту підприємства згідно стратегії сталого розвитку.

	СК 20. Здатність аналізувати методи підвищення ефективності використання енергоресурсів в операційній діяльності підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери. СК 21. Здатність генерувати інноваційні ідеї та управляти інноваційним розвитком підприємств, в т. ч. агропродовольчої сфери.
Результати навчання	РН04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень. РН06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. РН07. Виявляти навички організаційного проектування. РН19. Вміти приймати рішення щодо ефективного управління витратами в умовах невизначеності. РН22. Демонструвати навички управління процесами енергозабезпечення та енерговикористання на підприємстві, в т. ч. агропродовольчої сфери.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Навчальна дисципліна «Операційний менеджмент» розвиває у здобувачів вищої освіти навички комунікації, лідерства, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, навички пошуку, збирання та аналізу інформації для обґрунтування управлінських рішень., працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості кінцевих термінів, здатність логічно і системно мислити, креативність	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
формування у майбутніх менеджерів умінь розроблення операційної стратегії, створення та використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Типи операцій, операційний цикл, галузеві особливості операційних функцій Тема 2. Операційна система та складові підсистеми Тема 3. Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій Тема 4. Оперативне управління та диспетчерування виробництва Тема 5. Управління матеріально-технічним забезпеченням Тема 6. Робоче середовище та умови праці. Режим роботи Тема 7. Соціотехнічний підхід до розробки операцій Тема 8. Загальний менеджмент якості Тема 9. Управління продуктивністю організації Тема 10. Управління проектами Тема 11. Аналіз стану енергозабезпечення підприємства. Тема 12. Управління енергетичною підсистемою підприємства на засадах концепції сталого розвитку. Тема 13. Проектування енергоефективного виробництва Тема 14. Управління стимулюванням енергоефективності	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
словесні методи, зокрема лекції, розповіді, пояснення; наочні методи , зокрема ілюстрування, демонстрування; практичні методи , зокрема вправи, практичні роботи; методи формування пізнавальних інтересів , зокрема навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; інтерактивні методи , зокрема кейс-метод; методи усного контролю , зокрема опитування, бесіди; комп'ютерні, мультимедійні методи , зокрема використання мультимедійних презентацій.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Здобувач вищої освіти повинен відвідувати заняття і вчасно виконувати практичні завдання
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковими, пропуски занять без поважних причин не допускаються. Пропущені заняття, незалежно від причин відсутності, мають бути відпрацьовані до залікового тижня, шляхом виконання завдань пропущеної теми заняття та їх здачі для перевірки та оцінювання
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе, зокрема, після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. URL: https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist
- щодо оскарження результатів оцінювання	Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. URL: https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Грідін О. В. Операційний менеджмент: словник термінів і понять. ДБТУ. Харків : [б. в.], 2024. 36 с. URL : https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/57667/1/Slov_OPERATSIYNYI_MENEDZHMENT_24.pdf

2. Запша Г. М., Дядик Т. В., Помаз О. М. Стимулювання інвестицій в проекти з енергозбереження, енергообізнаність та енергетичну стійкість організацій в умовах управління змінами. Український журнал прикладної економіки та техніки. №3, 2023. С. 330-335. URL : <http://ujae.org.ua/stymulyvannya-investytsij-v-proyekty-z-energozberezhennya-energoobiznanist-ta-energetychnu-stijkist-organizatsij-v-umovah-upravlinnya-zminamy/>

3. Лисенко Т. І., Мироненко М. А., Усіченко І. В., Алексєнко І. А. Операційний менеджмент : навч. посіб. Ч. II. Дніпро : НМетАУ, 2021. 67 с. URL : <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/78cf24b6-df3e-4184-9a3d-a772f4b19bd1/content>

4. Операційний менеджмент : навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної, заочної форми навчання та дистанційного навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування». Укладачі : Є. О. Снітко, Є. Є. Завгородня. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 184 с. URL : <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8545>

Допоміжні

1. Левицький В.В. Операційний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 110 с..

2. Brandon-Jones A., Burgess N., Slack N. Operational Management. Tenth edition. Pearson Education. 2022. 768 p.

3. Bushe G.R. Lewis S. Three change strategies in organization development: data-based, high engagement and generative. *Leadership & Organization Development Journal*. 2023. Vol. 44, No. 2. P. 173–188. DOI: 10.1108/LODJ-05-2022-0229.

4. Modeling Change in Business Processes / C.Thim, N.Gronau, J.Haase, M.Grum ; in B.Shishkov eds. *Business Modeling and Software Design. BMSD 2023 : Lecture Notes in Business Information Processing*. – Springer, Cham, 2023. DOI: 10.1007/978-3-031-36757-1_1.

5. Helmold Marc, Terry Brian. Operations and Supply Management 4.0: Industry Insights, Case Studies and Best Practices (Future of Business and Finance) 1st ed. 2021 Edition

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної протокол від 3.09.2024 р. № 1

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання практичних завдань	Самостійна робота	Екзамен	
Тема 1. Типи операцій, операційний цикл, галузеві особливості операційних функцій	4	4		8
Тема 2. Операційна система та складові підсистеми	4	4		8
Тема 3. Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій	4	4		8
Тема 4. Оперативне управління та диспетчерування виробництва	4			4
Тема 5. Управління матеріально-технічним забезпеченням	4			4
Тема 6. Робоче середовище та умови праці. Режим роботи	4	4		8
Тема 7. Соціотехнічний підхід до розробки операцій	4			4
Тема 8. Загальний менеджмент якості	4	4		8
Тема 9. Управління продуктивністю організації	4			4
Тема 10. Управління проектами	4			4
Тема 11. Аналіз стану енергозабезпечення підприємства.	4			4
Тема 12. Управління енергетичною підсистемою підприємства на засадах концепції сталого розвитку.	4			4
Тема 13. Проектування енергоефективного виробництва	4	4		8
Тема 14. Управління стимулюванням енергоефективності	4			4
Екзамен				20
РАЗОМ	56	24	20	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання практичних завдань	Самостійна робота (контрольна робота)	Екзамен	
Тема 1. Типи операцій, операційний цикл, галузеві особливості операційних функцій	4	4			27
Тема 2. Операційна система та складові підсистеми	4	4			28
Тема 3. Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій	4	4			-
Тема 4. Оперативне управління та диспетчерування виробництва	-	-			-
Тема 5. Управління матеріально-технічним забезпеченням		-			-
Тема 6. Робоче середовище та умови праці. Режим роботи	4	4			-
Тема 7. Соціотехнічний підхід до розробки операцій	-	-			-
Тема 8. Загальний менеджмент якості		-			-
Тема 9. Управління продуктивністю організації	3	4			-
Тема 10. Управління проектами	-	-			-
Тема 11. Аналіз стану енергозабезпечення підприємства.	4	4			-
Тема 12. Управління енергетичною підсистемою підприємства на засадах концепції сталого розвитку.	-	-			-
Тема 13. Проектування енергоефективного виробництва	4	4			
Тема 14. Управління стимулюванням енергоефективності	-	-			
Контрольна робота			25	25	
Екзамен				20	20
РАЗОМ	27	28	25	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти

Рівень опанування результатів навчання	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Усі завдання виконані правильно, усні відповіді повні та супроводжуються власними роздумами з теми заняття. Висока активність здобувача на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	4
Достатній	Усі завдання в цілому виконані правильно, але присутні незначні помилки, усні відповіді повні. Висока активність здобувача на занятті. Здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	3
Задовільний	Виконані завдання й усні відповіді містять помилки, що є суттєвими та обумовлені недостатнім опануванням здобувачем навчального матеріалу. Незначна активність здобувача на занятті. Здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	2

Низький	Завдання виконані переважно неправильно або містять значні помилки, що відповідають рівню знань, який важко оцінити. Усні відповіді неправильні. Пасивна поведінка здобувача на занятті. Здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	1
Незадовільний	Завдання не виконані або виконані повністю неправильно. Усні відповіді відсутні. Пасивна поведінка здобувача вищої освіти на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	0

**Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти**

Рівень опанування результатів навчання	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Завдання виконані правильно, повністю й вчасно, оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми (узагальнення) з теми заняття. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	4
Достатній	Завдання виконані повністю, вчасно, в цілому правильно (присутні неточності), є незначні помилки в оформленні. Присутній креативний підхід в узагальненні матеріалу з теми заняття. Здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	3
Задовільний	Завдання виконані з суттєвими помилками або неповністю, що обумовлено недостатнім опануванням здобувачем навчального матеріалу. Присутні помилки в оформленні та/або завдання здане невчасно. Здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	2
Низький	Завдання виконані переважно неправильно або містять значні помилки, що відповідають рівню знань, який важко оцінити. В оформленні присутні суттєві помилки та/або завдання здані невчасно. Здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	1
Незадовільний	Завдання не виконані або виконані повністю неправильно. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.	0

Критерії та шкала оцінювання виконання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерій оцінювання
23-25	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; питання розкриті у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади, оформлення відповідає вимогам; здана вчасно

15-22	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів, додаткової інформації; оформлення відповідає вимогам; здана вчасно
9-14	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у змісті відповіді на завдання, спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
4-8	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповідях спостерігаються значні помилки, але здобувач орієнтується у сутності, змісті питань; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
1-3	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконані на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
0	здобувач завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок; оформлення не відповідає вимогам, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану для здобувач вищої освіти *денної та заочної форми здобуття освіти*– екзамен

Критерії оцінювання екзамену:

Екзамен включає виконання двох теоретичних завдань та одного практичного завдання.

Критерії та шкала оцінювання теоретичних завдань екзамену для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерій оцінювання
5	Здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. Питання розкриті у повному обсязі. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і самостійне бачення, зроблені аргументовані висновки. Здобувач вищої освіти розуміє та демонструє здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
4	Здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. У цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів. Здобувач вищої освіти на достатньому рівні розуміє та демонструє здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень. Здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але
3	при цьому допущені несуттєві помилки та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. Здобувач вищої освіти на середньому рівні розуміє та демонструє здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
2	Здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але спостерігаються значні помилки. Здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті питань. Потребує коригування здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень

1	Здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання, відповідає на рівні елементарного відтворення окремих фактів, фрагментів навчального матеріалу; допускає грубі помилки у відповіді, відсутнє розуміння основної суті питань. У відповіді бракує необхідних доказів та аргументів. Зроблені висновки є помилковими. Потребує суттєвого коригування здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
0	Здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно, з великою кількістю помилок, які унеможливають позитивну оцінку. Здобувач вищої освіти фактично не володіє здатністю враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень

Оцінювання практичного завдання

Кількість балів	Критерій оцінювання
9-10	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення
7-8	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без аналізу
5-6	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз
3-4	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання
1-2	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку